

GAZETA LWOWSKA.

Sobota

N° 144.

3. grudnia 1831.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 25. listopada. —

N. Pan, najwyższem postanowieniem swoim s dnia 27. września b. r. raczył proboszcza ormiańskiej metropolitalnej kapituły lwowskiej, Samuela Stefanowicza, mianować arcybiskupem obrządku ormiańskiego.

Wielu jeneratów wojska polskiego, a mianowicie jenerałowie Ramorinó i Langerman, znajdując się teraz w Brunn. Wybór miejsca pobytu do woli jest Polakom zostawiony.

W Wiedniu i na przedmieściach zasiało na cholere do d. 23. listopada w południe 3895 osób, wyzdrowiało 1847, umarło 1863, pozostało w kuracyi 185; do tych do dnia 24. listopada w południe zachorowało 19 osób, wyzdrowiało 11, umarło 2, pozostało w kuracyi 191; przeto wogóle do dnia 24. listopada w południe zachorowało 3914, wyzdrowiało 1858, umarło 1865, a pozostało w kuracyi 191 osób.

— Z Węgier. —

W gazetach preszburskich z dnia 22. b. m. czytamy: Od czasu umieszczonych w tém piśmie wykazów o chorobach w Preszburgu od 9. września b. r. pozostało jeszcze w dniu 6go t. m. tylko 2 chorych w kuracyi na cholere. Obu dwóch leczono w szpitalu dla ubogich urządzo- nym, z którego nazajutrz mogli wyjść jako przy- chodzący do zdrowia. Od tego czasu ustala cał-kiem w swoim epidemicznym biegu; a zaszle jeszcze w niektórych dniach przypadki w klasie ludzi ubogich należąc do sporadycznej biegunki z womitami, dla czego też zamknięto w d. 14. szpital dla ubogich chorych na cholere. Wsku- tek więc tego pociesznego końca tej epoki, acz smutnej, wszelako przez samę opatrność w ogól-ności nie tyle dotkliwej dla naszego miasta, od- powiedziane będzie w przyszłą sobotę uroczyste nabożeństwo za dusze zmarłych, a nazajutrz w niedzielę d. 27. t. m. tak gmina katolicka jak i ewangelicka odspiewa *Te Deum* za szczęśliwe oswohobdzenie miasta od tej epidemii.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 19. listopada. —

Rząd tymczasowy wezwał radcę stanu nadzwyczajnego, Mateusza Lubowidzkiego, do pełnienia obowiązków dyrektora jeneralnego przemysłu i kunsztów w komisji rządowej spraw wewnętrznych i policyi; mianował zaś p. Edwarda Glassa, prokuratora, zastępcą sędziego appellacyjnego, a pana Romana Ostrowieckiego, assessora trybuna-łu cywilnego 1szej instancyi województwa mazo- wieckiego, zastępcą podpisarza sądu appellacyj- nego.

Komisja rządowa sprawiedliwości podaje do wiadomości powszechnej postanowienie rządu tymczasowego królestwa z dnia 20. października (1. listopada) r. b., przepisujące sposób wykona- nia akt i wyroków, w czasie od 1. grudnia 1830 do ostatniego września 1831 r. zapadłych, ma- jące być w dzienniku praw umieszczonem, a którego niezwłoczne wykonywanie wszystkim są- dom i urzędom poleconem zostało. — W War- szawie d. 12. listopada 1831 r. — Członek rzą- du kierujący wydziałem sprawiedliwości (podpi- sano) jeneral dywizyi Kossecki. — Sekretarz je- neralny Z. referendarz stanu (podpisano) Bora- kowski. — Za zgodność z oryginałem: Sekre- tarz Jlny kon. rz. sprawiedl. Z. referendarz sta- nu Borskowski.

W imieniu najjaśniejszego Mikołaja 1go Ce- sarza Wszech Rossyj, Króla Polskiego etc. etc. Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego. —

Na przełożenie komisji rządowej sprawiedli- wości, przez członka rządu kierującego wydzia- łem sprawiedliwości, wniesione, stanowi co na- stępuje:

Artykuł 1. Wyciągi główne aktów i wyroków w czasie rewolucyi zapadłych, opatrzone naka- zem egzekucyjnym, ale nie wydane w imieniu monarchy, nie mają mocy wykonawczej.

Art. 2. Pisarze sądów, rejenci i notaryjusze, upowazniają się do wydawania stronom, na ich żądanie, nowych wyciągów głównych podług for- my przed rewolucyjną obowiązującej, i na mocy takich tylko wyciągów, wyroki i akta przez

urzędy wykonawcze do skutku przywiedzione być mogą. Nowe te wyciągi główne, mieścić w sobie będą, prócz właściwej daty wyroków i aktów, datę teraźniejszego ich wydania.

Wykonanie niniejszego postanowienia i umieszczenie w dzienniku praw, poleca się komisji rządowej sprawiedliwości.

Działo się na posiedzeniu rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, dnia 20. października (1. listopada) 1831 r. — Prezes rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, rzeczywisty tajny radzca, (podpisano) Engel. — Pełniący obowiązki sekretarza jeneralnego, radzca stanu nadzwyczajny, (podpisano) J. Tymowski. — Zgodno z oryginałem: Pełniący obow. sekret. jlnego rządu, radzca stanu nadzwyczajny, (podpisano) J. Tymowski. — Zgodno z wypisem: Sekretarz jlny kom. rz. sprawiedliwości Z. referendarz stanu Borakowski.

Dyrekcja główna towarzystwa kredytowego ziemskiego. — Powziąwszy wiadomość, iż listy zastawne i kupony, zaopatrzone wycisniętym na nich wyrazem *duplicat* lub *triplicat*, doznają trudności w kursie zapewne przez niezrozumienie przepisów prawa o towarzystwie kredytowem ziemskiem, dyrekcja główna, sądzi być swoim obowiązkiem, objaśnić interessentów, których to dotyczyć może, iż podług art. 123. prawa sejmowego, listy zastawne *duplicaty* i *triplicaty* wydają się w miejsce listów zastawnych uszkodzonych, lub z jakiegokolwiek powodu do zamiany podanych, i już przez dyrekcję główną umorzonych, niemniej podług art. 124, w miejsce listów spalonych, zniszczonych, lub skradzionych, względem których obwieszczenia dopełniono, a mikt się z prawami swemi do dyrekcyi głównej nie zgłosił; każdy zatem wydany *duplicat* lub *triplicat* jest listem zastawnym, tak dobrym, jak piérwiastkowy, ma to samo bezpieczeństwo hipoteczne, przynosi procent prawem oznaczony, i jeżeli jest koloru białego, a nie żółtego, podany być może do losowania, i niezawodnie do niego należeć będzie, czyli raczej objaśniając rzecz króciiej, między listami *duplicatami* i *triplicatami* a listami piérwotnie wydanemi, żadna nie zachodzi różnica. — W Warszawie dnia 15. list. 1831 r. — Prezes; Cieszkowski. — Pisarz: Drewnowski.

Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy. W dopełnieniu decyzji rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, przez reskrypt komisji rządowej spraw wewnętrznych i policyi z dnia 20. b. m. Nro. 7466—181 udzielonej, zawiadamia wszystkich starozakonnych, iż postanowienie

namiestnika królewskiego z dnia 7. września 1824. zaprowadzające opłatę biletów dziennych od Żydów na czasowy pobyt do miasta Warszawy i Pragi przybywających, w całej swej rozciągłości przywrócone zostało, i od dnia 1. grudnia r. b. wykonywane będzie. Wszyscy więc starozakonni, czasowo za interessami w stolicy bawiący, księgami ludności tutejszej nie objęci, jeżeli przed dniem dopiero rzezonym nie oddalą się, do niszczenia opłaty biletowego znagleni zostaną. W Warszawie dnia 14. listopada 1831. r. — Referendarz stanu, prezydent J. Łuszczynski. — Sekretarz jlny: G. Jachołkowski.

Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy. — W dopełnieniu rozporządzenia komisji rządowej spraw wewnętrznych i policyi z dnia 12 listopada r. b. podaje do publicznej wiadomości, że pobór opłaty rogatkowej nateraz stosownie do taryfy rządu rewolucyjnego pobieranej, do stanu piérwotnego przywróconym zostaje, i na zasadzie taryfy, przez komisją rządową spraw wewnętrznych i policyi z dnia 18. grudnia 1829 r. przepisanej, d. 20. list. r. b. zrana rozpocznie się; każdy więc optacie tej podlegający, obowiązany jest w celbudzie poborowej przed rogatkami kwit z księgi sznurowej wyciąty, właściwej ceny wykupić, gdyż inaczej w rogatkach przepuszczonym nie będzie. — W Warszawie d. 14. listopada 1831. r. — Referendarz stanu, prezydent: J. Łuszczynski. — Sekretarz jlny: G. Jachołkowski.

Dnia wczorajszego jw. radzca Morawski objął w komisji rządowej przychodów i skarbu kierunek dyrekcyi jeneralnej dochodów niestających.

Rossyja.

Z Witebska donoszą pod d. 27. października, że nazajutrz po ogłoszeniu najwyższego manifestu o ukonczeniu powstania polskiego, wszyscy tamtejsi znamieniti mieszkańcy złożyli jenerałowi gubernatorowi, księciu Chawańskiemu życzenia, poczem pod otwartem niebem przy wystąpieniu zebranego tamże wojska odprawiono dzieł czynne modły. Podczas objadu, na który jenerał gubernator zaprosił najznamienitszych mieszkańców miasta, spełnił toast: »Za pomyślność N. Cesarza i całego domu cesarskiego, za pokój, którego mieszkańcy tej okolicy, potomkowie wielkiego plemienia ludu od wieków używali i ciągle używają.«

— Z Petersburga. —

Od czasu wybuchnienia epidemii w Petersburgu, do dnia 4. (16.) listopada zachorowało 9244, umarło 4757 osób.

Minister spraw wewnętrznych osądził za potrzebę ogłosić liczbę chorych na cholere, znajdujących się jeszcze w różnych guberniach, podług wykazu, odebranego w ministerstwie spraw wewnętrznych od 13. (25.) paździer. r. b. mianowicie w guberniach: Archangielskiej, 6; Astrachañskiej, 12; Witebskiej, 786; Wileńskiej, 1388; Włodzimięrskiej, 8; Wołyńskiej, 357; Woroneżkiej, 88; Grodzieńskiej, 298; Ekaterynostawskiej, 26; Estońskiej, 3; Kazańskiej, 42; Kałuskiej, 11; Kijowskiej, 197; Kurskiej, 19; Finlandzkiej, 1; Mińskiej, 681; Mohilewskiej, 534; Moskiewskiej, 94; Niżno-Nowogrodzkiej, 11; Ołoneskiej, 2; Orenburskiej, 5276; Orelskiej, 353; Penzeńskiej, 47; Permskiej, 2; Podolskiej, 196; Pułtawskiej, 425; Rezańskiej, 39; Saratowskiej, 142; Simbirskiej, 13; Stobodzko-Ukraińskiej, 28; Smoleńskiej, 67; Taurydzkiej, 16; Tambowskiej, 1; Talskiej, 54; Chersońskiej, 487; Czerniechowskiej, 364; w prowincyach: Besarabskiej, 197; Kaukazkiej, 88; Georgijskiej, 1; w miastach i przedmieściach: Tagonrogu, 4; Kercza i Jenikale, 13; na Donie, 38; — ogółem 12,319.

— Z Tagonrogu. —

W dniu 11. (23.) października poświęcony został pomnik, wystawiony w naszym mieście wiekopomnej pamięci cesarza Alexandra I.

— Z Simferopola d. 26. paźd. (8. listo.) —

W dniu 16. b. m. odprawili się w naszym mieście gonitwy końskie, w obecności członków komitetu do tego ustanowionego i mnóstwa widzów. Trzydzieści koni ubiegało się do mety. Pierwszą nagrodę otrzymał Tulnar, koń biały w 4 latach, pani Kutejników, pochodzący ze stada Selima Girei sułtana. Drugą nagrodę dano koniowi Alezan w 7 latach, pana Batyr beja Balatuk, właściciela obwodu Eupatorii. Koń ten pochodzi ze stada Tatars Memyy.

Podług wiadomości z dnia 19. paźd. (2. listopada) ustąpiła zupełnie cholera w gubernii Taurydzkiej. Władze oznajmiły publiczności, iż od dnia 22. września nie zdarzył się żaden podejrzany przypadek.

Dyrekcya kompanii amerykańsko-rosyjskiej otrzymała wiadomości z Ochocka, dochodzące do dnia 5. (17.) sierpnia. Dwa tejsze statki przywiozły za 1,300,000 rubli ass. towarów z osad na brzegach Ameryki; przy oddaleniu się tych statków, osady te były w stanie kwitnym.

Indyje Zachodnie.

Gazety północno-amerykańskie donoszą z wyspy St. Tomas z dnia 20. września: »Pomiędzy negrami na wyspie Tortula wybuchnął spisek,

którego skutki mogły być być bardzo nieszczęśliwe; niewolnicy żądali wolności i wzbraniali się pracować w plantacyjach. Gdyby się nie było podobą opatrności, aby ich zamiary zostały odkryte, to w tej chwili nie byłoby już ani jednego białego na całej wyspie. Szczęściem nie udało się tym kupom połączyć się i razem wnieść do miasta; ci, którzy się zebrali byli, widzieli, że ich mało było i zostali potrwożeni; odkryto, że zamiarem ich było podpalić miasto na czterech rogach i białych wytepić. Mieszkańcy widzieli się być zmuszonymi prosić naszego rządu o opiekę, i postano im natychmiast bryg duński. Mówią, iż uwięziono znaczną liczbę negrów; między tymi znajduje się neger Rownej, zawikłany dawniej w sprawie rozbójnika morskiego Fifex, który w St. Thomas śmiercią był ukarany. Zdaje się, iż był sprawcą i głównym przewodzcą buntowników; teraz ma kajdany na nogach i na rękach i przeniesiony jest na okręt wojenny, gdzie niebawem otrzyma nagrodę za swoje zuchwałe przedsięwzięcie.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Bristol Herald donosi: Kilku mieszkańców Bristolu udało się do rządu, aby ostatnie rozuchy rozpoznała komisya i by nadzwyczajny trybunał wydał w tej mierze wyrok. Ministrowie ociągają się uczynić zadosyć temu żądaniu, ponieważ sir Ch. Wetherell jest istotnie sędzią we wszystkich podobnych wypadkach. Ociąganie się to ze strony rządu wzbudza w mieszkańcach nieufność i niechęć. Wielu mieszkańców nie chciało przyjąć obowiązku policyjantów, lub w jakim bądź sposobie przyezynić się do utrzymania publicznej spokojności, gdyby burzycieli spokojności sądzić miał sir Ch. Wetherell.

Statek pocztowy Tyrian przywiózł wiadomość, iż gubernator B-hamy jest w otwartej wojnie ze zgromadzeniem ustawodawczém. Zgromadzenie to obwinia go, że nadużył swojego urzędu i podało do króla prozbę, aby go złożył z urzędu. Gubernator zaś zarzuca zgromadzeniu, że zapoznało ustawy, które nadesłano z Anglii ku polepszeniu stanu niewolników.

Między angielską faktoryją w Kantonie a rządem chińskim do tak mocnego sporu przyszło, że wydział kompanii wydał uwiadomienie, podług którego, jeżeli nie będzie złemu zapobieżono, ustać powinien wszelki handel między Angliją a Chinami od 1. sierpnia. Powody do tego są przytoczone. Jeden z kupców chińskich, Wu-Jay, został przez innych kupców spotwarzony, którzy go oskarżyli, że ma porozamienia zdradzieckie z chrześcijanami. Uwięziono go, smagano i do Ele wyguano, lecz już wprzód zamknięty w wię-

zieniu przez zimę, zmarł. Do tego czasu Anglicy milczeli ze swojej strony. W dniu 12. maja przybyli o godzinie 7. rano do faktoryi Fu-yuen i Hoppo (najznakomitsi urzędnicy obinscy w kantonie pod nieobecność gubernatora) otoczeni mnóstwem zbrojnych. Wszyscy słudzy Chińczykowie puciekali ze strachu. Fu-yuen wszedłszy do wielkiej sali domu, rozkazał zdjąć zastony z obrazów salę zdobiących, usiadł tyłem do obrazu Jérgego IV. dla okazania swojej pogardy. Starszemu kupcowi Hong zagrożono śmiercią, a starszy tłumacz okuty został w sali w kajdany i dano rozkaz do stracenia onegoż. Bramę faktoryi od rzeki zrzucano, a nadbrzeże, zbudowane za wyraźnym pozwoleniem gubernatora kantonu, zburzono; zwalono mury, powycinano drzewa i wszystko skończyło się powszechnym zniszczeniem. Pan Markwick, właściciel gościniego domu angielskiego, przechodząc doznał obelgi od Fu-yuen, gdy się ten dowiedział, że jest Anglikiem, i rozgniewany Tu-yuen pogroził, że napisze do cesarza, aby oddalić wszystkich Anglików z Chin, jeżeli się nie będą lepiej sprawować. Nazajutrz musiało 500 robotników chińskich znieść groble portową i gruzy blisko o 50 łokci rzucić w rzekę. W dniu 21. przybył sekretarz wydziału do kantonu, z przedstawieniami do urzędników chińskich, które oddano kupcom Hong. Wraz oddał on budowę kompanii i klucze do téjże zapieczętowane, z adresem do Fu-yuen. Kupcy Hong obawiali się przyjąć klucze i podać przedstawienia, ponieważ Fu-yuen niczego słuchać nie chciał. Takowe oddano później Quang-hip, gdy ten zwiędzał ogród kompanii. Wypadki w kantonie bierze rząd angielski surowo na uwagę i miano uchwalić wyprawę morską, aby przemocą upomnieć się o tę krzywdę.

Francya.

Izba deputowanych, na posiedzeniu swoim w d. 14. listopada zajmowała się dalszém rozpoznaniem artykułów ustawy, dotyczących się promocyi w wojsku. Poprawka pana Garraube: Posunięcie na wyższe stopnie nastąpić może przez wybór króla podług listy, którą pułkownicy ułożą, a generałowie, upoważnieni do przeglądu wojska, potwierdzą, dając powód do 6 tygodni rozpraw względem prerogatywy królewskiej; szczególniej powstawał w téj mierze marszałek Soult, po którym wystąpił pan Montalivet.

Na posiedzeniu izby deputowanych w dniu 15. listopada przelożył pan Arago projekt do zaprowadzenia w głównych miastach Francyi szkół arytmetyki i geometryi dla kunsztów i rysunków. Izba trudni się dalszém rozpoznaniem ustawy o promocyi w wojsku i przyjmuje takową 236 białemi gałkami przeciw 58 czarnych. Z porządku dzien-

nego przystępuje izba do rozpoznania projektu pana Bricqueville, dotyczącego się wygnania na zawsze starszej linii Burbonów i ustanowienia hary śmierci na przekroczenie.

Podług doniesień z Bruxelli z dnia 13. listopada król na radzie ministrów w dniu 11. t. m. podpisał uchwałę, mianującą panów Peneranda i Faber komisarzami w Londynie dla zawarcia i podpisania dokładniejszych umów, któreby okazały się być potrzebnymi po przyjęciu przez Holandyj 24 artykułów.

Piszą nakoniec z Bruxelli pod d. 14. listopada: »Goniec gabinetowy, który wczoraj wieczorem przybył z Londynu, przywiózł wiadomość o zupełnem uznaniu króla Leopolda przez konferencyją londyńską. Dzisiejszego poranku podpisał król 24 artykuły na radzie ministryjalnej.«

List z Brestu donosi, że najęto wszystkie okręty, przeszło sto beczek ładunku biorące, dla przewiezienia kul do Marsylii i Toulonu, których arsenały wypróżnione zostały przez wyprawę na wschód i do Afryki.

Do Strasburga nadeszła wiadomość, iż król dał amnestyją wszystkim, którzy mieli udział w rozruchach tamecznych d. 25. września.

Oto jest lista cywilna wszystkich monarchów konstytucyjnych w całej Europie. Uważamy, powiada *Temps*, że lista cywilna we Francyi choć na 25 mil. ceniona, w proporeyi byłaby zawsze jeszcze najmniejszą.

Państwa.	Ludność.	Docho- dy. fr.	Lista cywilna. fr.
Anglija	24000000	1585000000	27500000
Francya	33000000	987620000	25000000
Niderlandy	6118000	175000000	5460000
Bawaryja	4970000	69733000	6460000
Wirtemberg	1520000	20000000	2592700
Baden	1130000	20000000	2372000
W. Hesyja	700000	12600000	1803650
Szwecyja	3866000	49000000	3183425

Włochy.

Z Genui donoszą pod dniem 5. listopada: Królstwo ichmość spodziwani są tu dzisiaj z Turynu, z kąd wczoraj wyjechali. Owdowiela królowa Maryja Teresa przybyła tu już zesłanej niedzieli ze swoją córką, księżniczką Maryją Krystyną.

Z Medyolanu dnia 9. listopada: W dniu 4. t. m. rozpoczęto w akademii padewskiej prelekyje uroczystem wystawieniem popiersia marmurowego: Volty.

Gazeta powszechna donosi z listu datowanego w Rzymie dnia 31. października: Do przybyłych tu osób należy księżna Berry, która tu wczoraj stanęła. Jak słyhać, zabawi tu dni 14, zanim pojedzie do Neapolu.

Holandya.

Na udzielenie ministra spraw zagranicznych, podane drugiej izbie stanów jeneralnych w głównym wydziale d. 11. listopada, zaszła odpowiedź następująca, którą pełnomocni niderlandzcy względem wiadomych 24 artykułów do konferencji londyńskiej podać wezwani byli:

Do pełnomocnych pięciu dworów, zgromadzonych w konferencji londyńskiej.

Przez obie noty, które niżej podpisani pełnomocni króla jmci niderlandzkiego mieli zaszczyt odebrać od pełnomocnych pięciu dworów, podano im w 24 artykułach warunki stanowczego urządzenia między Holandya i Belgijum, oraz wyrażono postanowienie, że wszelkimi w mocy ich będącymi środkami sprzeciwić się będą powtórnemu rozpoczęciu wojny, która, teraz już bez celu będąc, dla obu krajów byłaby źródłem nieszczęścia i Europie zagroziłaby powszechną wojną, której niedopuszczenie jest pierwszszym obowiązkiem dworów. — Niżej podpisani, nie tracąc czasu, wnet dwór swój o udzieleniach owych zawiadomili i umocowni się wyrazić ich excellencyjom, że król uważa się za szczęśliwego, iż może dać pięciu mocarstwom nowy dowód, jak dalece jest szczerem jego życzeniem przyczynić się do utrzymania pokoju, przyczem oświadczam, że, lubo zostawia sobie życie środków wojennych, gdyby tego była potrzeba dla sprawy królestwa, król wszelako nie ma dotąd zamiaru, rozpoczynać kroków nieprzyjacielskich. Król cieszy się i owszem, iż w treści 24 artykułów znajduje dowód troskliwości, którą wspomniane pięć dworów ciągle utrzymaniu powszechnego pokoju poświęcają, a oraz iż znajduje dowód życzenia, stan niepewności między Hollandyją i Belgijum stosownem urządzeniem skończyć. Lubo więc król troskliwość tę o powszechnie dobro umie ocenić podług zupełnej wartości, i lubo tenże chciałby bardzo przyczynić się do wykonania życzeń pięciu dworów, obowiązki wszelako ku wiernym jego poddanym nie pozwalają mu przystać na to, ażeby pełnomocni jego zboczyli z drogi, na której terazniejsze układy od ich początku, aż do niedawna znajdowały się. — Podług §. 4. protokołu akwisgrańskiego z d. 15. listopada 1818 zgromadzenie się pełnomocnych podpisanych mocarstw, tyczące się spraw, które osobliwie ściągają się do interesu innych państw europejskich, wtedy tylko nastąpić może, gdy wezwani są ku temu przez formalne zaproszenie ze strony państw, do których ściągają się wspomniane sprawy, i pod wyraźnym zachowaniem prawa, by mocarstwa interesowane miały udział w zgromadzeniu tém osobiście lub przez pełnomocnych. Postanowienie to zape-

wnia królowi równe prawo z innemi mocarstwami i króla jmci względem dworów reprezentujących konferencyją w różnymcale stawia położeniu od tego, w jakim znajdują się władza w Belgijum, skutkiem rewolucyj powstała. Postanowienie to jest to samo, na jakim opierały się zamiary, ogłoszone przez konferencyją, gdy takowa podług zaproszenia rządu niderlandzkiego zgromadziła się, a któreto zamiary później kilkakrotnie, a mianowicie w protokołach 1, 11, 12 i 19, będących w ścisłym związku z 18. artykułami londyńskimi, wyrażone zostały. Nareszcie pełnomocnictwa podane konferencyi d. 4. sierpnia i od tejsze przyjęte, umocowują niżej podpisanych traktat rozdziału między Hollandyją i Belgijum roztrząsnąć i podpisać. — Niżej podpisani opierając się na tych pełnomocnictwach i w skutek nowych instrukcyj, odebranych od swojego dworu, mają zaszczyt oświadczyć ich excellencyjom, że gotowi są roztrząsnąć modyfikacyje, którym stosownie do przyjętych dawniej zasad podlegać powinny wyżej wspomniane 24 artykuły, i że gotowi są ułożyć i podpisać traktat rozłączenia, któryby zdolny był utrzymać Hollandyją na tym szczyście, jaki w dawniejszych wiekach osiągnęła, była przez patrijotyzm i wierność swoich poddanych, a który w terazniejszym systemacie utrzymać w dwójnasób zasługuje przez prawność, odwagę i wytrwałość, okazaną przez terazniejsze pokolenie. — Podpisani pełniąc tym sposobem rozkazy swojego monarchy, korzystają ze sposobności i t. d. — Londyn d. 7. listopada 1831. (Pod.) Falck. H. van Zuylen van Nyevelt.

(Dokończenie nastąpi.)

Prussy.

W Berlinie zachorowało na cholere do dnia 18. listopada do południa 2158 osób, wyzdrowiało 747, umarło 1374, pozostało w kuracyi 37; do tego przybyło w dniu 19. w południe 10 chorych, wyzdrowiało 5, umarło 1, pozostało w kuracyi 41; ogółem aż do dnia 19. listopada do południa zachorowało 2168, wyzdrowiało 752, umarło 1375, pozostało w kuracyi 41.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

— Z Warszawy dnia 15. listopada. —

Z magazynów zapasowych warszawskich sprzedają się produkta następujące:
 Pszenica korzec po zł. 33; mąka pszenna na raz zmielona, z korca pszenicy, zawierająca 224 funtów, po zł. 35 gr. 24, i groch korzec po zł. 18. — Zboże powyższe i mąka są zdrowe i w dobrym gatunku.

Według kursu onegdaj ogłoszonego, dukaty holenderskie nowe sprzedają po zł. 19 gr. 21, kupują po zł. 19 gr. 20. Frydrychsдоры pruskie sprzedają po zł. 34 gr. 7 1/2, kupują po zł. 34 gr. 3. Assygnaty rossyjskie sprzedają po zł. 179, kupują po zł. 178 1/2. Listy zastawne sprzedają po zł. 89, kupują po zł. 88 1/2.

— Z Rygi d. 12. października. —

Spodziewać się należy wielkiego ruchu w handlu w końcu tegorocznej żeglugi, gdyż otrzymano z zagranicy wielkie potrzebowania, w skutek których ceny na len, żyto, jęczmień, siemię, a szczególnie na to ostatnie, coraz bardziej się podnoszą.

— Z Kopenhagi d. 12. listopada. —

Tutejsza Gazeta Handlowa zawiera raport o teraźniejszym żniwie, które w ogóle zaspokajający wystawia rezultat. Wszystkie rodzaje zboża dobrze sprzątniono, i wyjąwszy żyto, które cokolwiek uciérpiało, wszystko jest wybornego gatunku. Owsa i hreczki jest podostatkkiem, wszelako pszenicy, chociaż jest dobra, tylko jest tyle, ile na potrzebę starczy.

Wiadomości dla rolników.

(Nadesł.)

Kłeska powszechna, jaką zima 1830 roku zadała rolnikom w zasiewach zbóż ozimych i sadach, ktorato nieobliczone szkody znacznej części Europy przyniosła, zanadto boleśnie uczuć się dała, ażeby spustoszenia, które z powodu tego nieszczęśliwego wydarzenia zrobione były, zamilczec można. Gdy w listopadzie 1829 znaczne śniegi na niezamarzłą ziemię spadły i ciągle przez całą zimę przybywało ich do znacznej grubości warstwy, ozime zasiewy znalazły się pod tak grubą osłoną, która zupełnie wstrzymywała działanie mrozu, a te rośliny, przy ciepłym wrodzonym ziemi, zachowując nienspionym mrozem siły organiczne, dążyły do wzrostu i kształcenia się; lecz bez światła i przy zbytnej wilgoci wpadły w słabosć czyli nieporządek procesu roślinnego, poczem śmierć i zgnilizna dla roślin, a głód dla ludzi i zwierząt nastąpić musiał.

Przecież oziminy w miejscach, gdzie bytłem przypadkowie śnieg zdeptanym został, lub gdzie drogi przez tan zrobiono, nienszkodzonemi zostały. Przyczyna zaś tego jest bardzo jasna: śnieg spadły na ziemię tworzy ciało bardzo gębczaste, dla wielkiej dziurkawatosci pomiędzy kryształami wody; a że ta dziurkawatosć wypełniona jest powietrzem, które najgorszym jest przewodnikiem ciepłaka, nie daje więc ta mieszanina powietrza i lodu ciepłakowi ziemi nlatywać ozylu przychodzić do równowagi z powietrzem, a zatem zamarać. Zdeptany zaś nogami zwierząt śnieg, lub innym sposobem zbity, nie ma tej dziurkawatosci i staje się podobny do lodu, który łatwiej ciepłak przewodzi. Drzew zaś owocowych zniszczenia przyczyną była, zdaje mi się, okolicznosć następująca: korzeń zostając w ziemi niezamarzłej, przywalonej tak grubą warstwą śniegu, dla ciepłaka, które ta mu zachowywała, był zawsze w pogotowiu rozpocząć zawieszone życie roślinne, i przy każdej łagodniejszej zmianie powietrza przysłał gałęziom soków, które przy następujących mrozach musiały cierpieć i w skutku tego nieporozumienia usychać. Zdaje się więc, iż w takim wypadku korzystniej byłoby odgartywać śnieg od korzenia i dozwołic ziemi zamarać, resztę zaś śniegu spadającego zostawic, aby nie nadto posunąć tę ostrożnosć. Co przecie poddaje pod zdanie swiatlych pomologów.

Rozumiem się samo przez się, iż deptanie śniegu bytłem i owcami, który leży na oziminach niezamarzłych, nie powinno być przedsiębrane, jak tylko natenczas, gdy mrozy tak silnie wzmagają się, iż ziemię zamrozić są zdolne. Deptanie zaś w czasie łagodnym na nicby się nie przydało, a mogłoby być nawet cokolwiek niedogodnym zbożu, dla tego, iż ugniatałoby się ziemię bez potrzeby, bo bez mrozów jednaby skutku nie wzięło zamierzonego.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: na dochód jpani Kolb, *Das Irrenhaus zu Dijon*, oder: *Wahnsinn und Verbrechen*, dram w 3 oddziałach.
Intro: *Joseph und seine Brüder*, opera w 3 aktach.
Teatr polski. — W poniedziałek, na dochód jpani Kaminiskich: *Krakowiacy i Górale*, opera narodowa w 3 aktach.

Słychać, że jpan Lipiński będzie wkrótce grał drugi koncert na skrzypcach, w tu-tejszym teatrze; o dniu i szczegółach uwiadomią zwyczajne afisze.

(Do tego Nrn. Gazety dołączony jest Nr. 48. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.